

Η ασθένεια του μισθωτού ως εργατικό ατύχημα

Εργατικό ατύχημα θεωρείται κάθε βλάβη, όπως η σωματική βλάβη ή ασθένεια του εργαζομένου, η οποία δεν ανάγεται αποκλειστικά στην οργανική ή παθολογική προδιάθεση του παθόντος, αλλά είναι αποτέλεσμα βίαιης και αιφνίδιας επενέργειας εξωτερικού αιτίου, άσχετου προς την ιδιοσυστασία του οργανισμού του και τη βαθμιαία εξασθένηση και φθορά του (ακόμη και αν αυτή οφείλεται στους δυσμενείς μεν, συνηθισμένους όμως και σύμφυτους προς την παροχή της όρους της εργασίας), συνδεομένου δε οπωσδήποτε με την εργασία του, λόγω της εμφανίσεώς του κατά την εκτέλεση ή με αφορμή την εκτέλεση αυτής, ως εκ του ότι, λόγω της εργασίας, δημιουργήθηκαν οι ιδιαίτερες εκείνες πραγματικές συνθήκες και περιστάσεις που ήταν αναγκαίες για την επέλευσή του και οι οποίες δεν θα υπήρχαν χωρίς την εργασία.

Τούτο συμβαίνει είτε όταν κατά την εκτέλεση της εργασίας διαμορφώθηκαν εκτάκτως δυσμενείς συνθήκες, που δεν είναι συμφυείς προς τους συνηθισμένους όρους παροχής της είτε όταν η απασχόληση του εργαζομένου εξακολούθησε, έστω και υπό κανονικές συνθήκες, μετά την εκδήλωση της νόσου, με αποτέλεσμα την επιδείνωσή της, αφού στην τελευταία περίπτωση ο εργοδότης, που οφείλει να ρυθμίζει τα της εργασίας έτσι ώστε να προστατεύεται η ζωή και η υγεία του εργαζομένου, δεν μπορεί να αξιώσει τη συνέχιση της απασχολήσεως του ασθενούντος εργαζομένου, και αν δεν τον θέσει εκτός υπηρεσίας, παρότι γνωρίζει την εκδήλωση της νόσου, οι συνθήκες παροχής της εργασίας του καθίστανται εξαιρετικές και ασυνήθιστα δυσμενείς, προσλαμβάνοντας έτσι τον χαρακτήρα του βίαιου συμβάντος. Κρίση ότι η ασθένεια του ενάγοντος δεν οφείλεται στις κανονικά παρεχόμενες συνθήκες εργασίας του στην επιχείρηση της εναγομένης, ούτε συνάπτεται με αυτήν, αλλά προέρχεται από ενδογενή αίτια οφειλόμενα στην ιδιοσυστασία του οργανισμού του, κι έτσι η ασθένεια του ενάγοντος δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως εργατικό ατύχημα κατά την έννοια του ν.551/1915

Κυριότερες διατάξεις: Ν. 551/1914 άρθρο 1.Α.Κ. άρθρο 662.
Κ.Πολ.Δ. άρθρα 335,338-340, 346, 559 αρ. 8, 11 και 19.

Προεδρεύουσα: **Στυλιανή Γιαννούκου**, Αρεοπαγίτης
Εισηγήτρια: **Σοφία Καρυστηναίου**, Αρεοπαγίτης
Δικηγόροι: **Χρήστος Ματέλλας** – Σμάρω Τιμίνη

1. Κατά την έννοια του λόγου αναίρεσης από τον αριθμό 19 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ., η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και υφίσταται έτσι εκ πλαγίου παράβαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου, όταν από τις παραδοχές της, που περιλαμβάνονται στην ελάχιστο πρόταση του νομικού συλλογισμού της και αποτελούν το αιτιολογικό της, δεν προκύπτουν καθόλου ή αναφέρονται ανεπαρκώς ή αντιφατικώς τα πραγματικά περιστατικά στα οποία το δικαστήριο της ουσίας στήριξε την κρίση του για ζήτημα με ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, με αποτέλεσμα έτσι να μην μπορεί να ελεγχθεί αν στη συγκεκριμένη περίπτωση συνέτρεχαν οι όροι του κανόνα ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόσθηκε (Ολ.Α.Π.1/1999). Ειδικότερα αντιφατικές αιτιολογίες έχει η απόφαση, όταν τα πραγματικά περιστατικά που στηρίζουν το αποδεικτικό πόρισμά της για κρίσιμο ζήτημα, δηλαδή για ζήτημα αναφορικά με ισχυρισμό των διαδίκων που τείνει στη θεμελίωση ή στην κατάλυση του επίδικου δικαιώματος, συγκρούονται μεταξύ τους και αλληλοαναιρούνται, αποδυναμώνοντας έτσι την κρίση της απόφασης για την υπαγωγή ή μη της ατομικής περίπτωσης στο

πραγματικό συγκεκριμένου κανόνα ουσιαστικού δικαίου, που συνιστά και το νομικό χαρακτηρισμό της ατομικής περίπτωσης. Αντίστοιχα ανεπάρκεια αιτιολογίας υπάρχει όταν από την απόφαση δεν προκύπτουν σαφώς τα περιστατικά που είτε είναι κατά το νόμο αναγκαία για τη στοιχειοθέτηση της διάταξης ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκε στην ένδικη περίπτωση είτε αποκλείουν την εφαρμογή τους, όχι δε και όταν υφίστανται ελλείψεις στην ανάλυση, στάθμιση και γενικώς στην εκτίμηση των αποδείξεων, εφόσον το πόρισμα από την εκτίμηση αυτή εκτίθεται με σαφήνεια και πληρότητα (Ολ.Α.Π. 15/2006), η παραβίαση του κανόνα ουσιαστικού δικαίου, καθώς και η έλλειψη νόμιμης βάσης της αποφάσεως για ελλείψεις, ανεπαρκείς ή αντιφατικές αιτιολογίες, πρέπει να προκύπτουν από τη διατυπωθείσα προς στήριξη του διατακτικού της αποφάσεως ελάχιστο πρόταση του δικαστηρίου, δηλαδή από τις παραδοχές αποφάσεως επί των ζητημάτων που ασκούν επίδραση στην έκβαση της δίκης και με βάση τις οποίες το δικαστήριο, ως αναγκαίες, κατέληξε στην κρίση περί παραδοχής ή απόρριψης της αγωγής, της ένστασης ή αντένστασης. Εάν τα περιστατικά που προβάλλονται με τους λόγους αναίρεσης δεν αποτέλεσαν αντικείμενο έρευνας από το δικαστήριο ή αν αυτά ως εκ περισσού διατυπώθηκαν ως παραδοχές της απόφασης, χωρίς να είναι αναγκαία για τη θεμελίωση του αξιούμενου με την αγωγή δικαιώματος και τη στήριξη του διατακτικού της απόφασης με βάση τους προταθέντες ισχυρισμούς των διαδίκων ή αν οι παραδοχές της απόφασης ανάγονται σε μη προταθέντα κατ' ένσταση ή αντένσταση ισχυρισμό των διαδίκων, τότε οι σχετικές προς θεμελίωση των λόγων αυτών αναίρεσης αιτιάσεις στηρίζονται σε εσφαλμένη προϋπόθεση ή είναι αλυσιτελείς και οι λόγοι αναίρεσης απορρίπτονται ως αβάσιμοι.

Τέλος, από τη διάταξη του άρθρου 561 παρ. 1 του Κ.Πολ.Δ. προκύπτει ότι η εκτίμηση από το δικαστήριο της ουσίας των πραγματικών περιστατικών, εφόσον δεν παραβιάστηκαν με αυτά κανόνες ουσιαστικού δικαίου, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί, ή εφόσον η εκτίμησή τους δεν ιδρύει λόγους αναίρεσης από τους αριθμούς 10 και 20 του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δ., εκ του περιεχομένου του οποίου προκύπτει ότι δεν συντρέχει καμία από τις προαναφερθείσες εξαιρετικές περιπτώσεις απορρίπτεται ως απαράδεκτος εφόσον πλέον πλήττεται η ουσία της υπόθεσης που δεν υπόκεινται σε αναίρετικό έλεγχο.

Περαιτέρω, κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν.551/1914 «περί ευθύνης προς αποζημιωσιν των εξ ατυχήματος εν τη εργασία παθόντων εργατών», που κωδικοποιήθηκε με το β.δ. της 24.7/25.8.1920 και διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του Α.Κ. (άρθρο 38 Εισ.Ν.Α.Κ.), εργατικό ατύχημα, δηλαδή ατύχημα από βίαιο συμβάν το οποίο επήλθε κατά την εκτέλεση της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής σε εργάτη ή υπάλληλο των αναφερόμενων στο άρθρο 2 του ίδιου νόμου εργασιών ή επιχειρήσεων, θεωρείται κάθε βλάβη, όπως η σωματική βλάβη ή ασθένεια του εργαζόμενου, η οποία δεν ανάγεται αποκλειστικά στην οργανική ή παθολογική προδιάθεση του παθόντος, αλλά είναι αποτέλεσμα βίαιης και αιφνίδιας επενέργειας εξωτερικού αιτίου, άσχετου προς την ιδιοσυγκρασία του οργανισμού του και βαθμιαία εξασθένηση και φθορά του (ακόμη και αν αυτή οφείλεται στους δυσμενείς μεν, συνηθισμένους όμως και σύμφυτους προς την παροχή της όρους της εργασίας), συνδεομένου δε οπωσδήποτε με την εργασία του, λόγω της εμφανίσεώς του κατά την εκτέλεση ή με αφορμή την εκτέλεση αυτής, ως εκ του ότι, λόγω της εργασίας, δημιουργήθηκαν οι ιδιαίτερες εκείνες πραγματικές συνθήκες και περιστάσεις που ήταν αναγκαίες για την επέλευσή του και οι οποίες δεν θα υπήρχαν χωρίς την εργασία. Τούτο συμβαίνει είτε όταν κατά την εκτέλεση της εργασίας διαμορφώθηκαν εκτάκτως δυσμενείς συνθήκες, που δεν είναι συμφυείς προς τους συνηθισμένους όρους παροχής της, είτε όταν η απασχόληση του εργαζομένου εξακολούθησε, έστω και υπό κανονικές συνθήκες, μετά την εκδήλωση της νόσου, με αποτέλεσμα την επιδείνωσή της, αφού στην τελευταία περίπτωση ο εργοδότης, που οφείλει να ρυθμίζει τα της εργασίας έτσι ώστε να προστατεύεται η ζωή και η υγεία του εργαζομένου (άρθρο 662 Α.Κ.), δεν μπορεί να αξιώσει τη συνέχιση της απασχολήσεως του ασθενούντος εργαζομένου και αν δεν τον θέσει εκτός υπηρεσίας,

παρότι γνωρίζει την εκδήλωση της νόσου, οι συνθήκες παροχής της εργασίας του καθίστανται εξαιρετικές και ασυνήθιστα δυσμενείς, προσλαμβάνοντας έτσι τον χαρακτήρα του βίαιου συμβάντος (Ολ.Α.Π. 937/1975, Α.Π. 1424/1015).

2. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο Θεσσαλονίκης, όσον αφορά την απαιτούμενη αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που επικαλείται ότι υπέστη ο ενάγων αναιρεσείων από την αδικοπραξία της εναγομένης-αναιρεσίβλητης, εργοδότης του, συνεπεία της οποίας υπέστη ανεπανόρθωτη βλάβη η υγεία του, δέχθηκε ανελέγκτως τα ακόλουθα:

«Η εναγομένη ανώνυμη εταιρεία κατασκευής και εμπορίας μεταλλικών θερμοστών, ηλιακών μπόιλερ κ.λπ., με έδρα την ..., στις 15.4.1980 δυνάμει συμβάσεως εξηρημένης εργασίας αορίστου χρόνου, προσέλαβε τον ενάγοντα ως ανειδίκευτο εργάτη και έκτοτε τον απασχόλησε σε διάφορες θέσεις εργασίας που περιλάμβαναν το τρόχισμα των ατελειών των επί μέρους μεταλλικών τεμαχίων, τη βαφή και το ψήσιμο αυτών, ενώ μεταγενέστερα, το έτος 1986, του ανέθεσε επιπλέον και καθήκοντα υπεργοδηγού, τα οποία αφορούσαν το διαχωρισμό και την κατανομή των επιμέρους μεταλλικών τεμαχίων προς επισφάλτωση ανάλογα με το χρώμα του καθενός, εργασία την οποία εκτελούσε παράλληλα με τις προαναφερόμενες. Τον Σεπτέμβριο του έτους 2004, επειδή ο ενάγων ένοιωσε ενοχλήσεις στο πεπτικό σύστημα, υποβλήθηκε σε σχετικές ιατρικές εξετάσεις, όπου διαπιστώθηκε ύπαρξη όγκου στον αριστερό πνεύμονα. Στις 8.9.2004 χειρουργήθηκε στο Θεαγένειο Αντικαρκινικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης και αφαιρέθηκε ο όγκος από τον αριστερό πνεύμονα, ο οποίος από τη γενόμενη βιοψία και τις ιστολογικές εξετάσεις που επακολούθησαν διαπιστώθηκε ότι ήταν καλοήθης, χαρακτηρίζεται δε με τον ιατρικό όρο «αμάρτωμα». Εξαιτίας του εν λόγω προβλήματος της υγείας του ενάγων στις 19.11.2004 αποχώρησε οικειοθελώς από την άνω εργασία του, ενώ κρίθηκε από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή του Ι.Κ.Α. ανάπηρος με ποσοστό αναπηρίας 67% και του χορηγήθηκε από 9.9.2004 σύνταξη αναπηρίας για κοινή νόσο, την οποία λαμβάνει μέχρι σήμερα, αφού με την τελευταία υπ' αριθμ. 5234/20.3.2013 απόφαση του Περ/κου Υποκαταστήματος Θεσσαλονίκης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., η απονομή της άνω σύνταξης του παρατάθηκε από 1.1.2013 για αόριστο χρονικό διάστημα. Έκτοτε ο ενάγων βρίσκεται υπό ιατρική παρακολούθηση, ενώ πέραν της άνω επέμβασης δεν παρουσιάστηκε περαιτέρω επιδείνωση της υγείας τους, και δη όγκος και στον δεξιό πνεύμονα που χρήζει επέμβασης, όπως αβάσιμα στην αγωγή του ισχυρίζεται. Κι ενώ ο ενάγων συνταξιοδοτήθηκε για κοινή νόσο κι όχι για επαγγελματική, τρία χρόνια μετά την διαπίστωση της ασθένειάς του, και δη στις 8.5.2007, με εξώδικη δήλωσή του προς την εναγομένη, ισχυρίστηκε ότι ο κλονισμός της υγείας του οφείλεται στις ακατάλληλες-ανθυγιεινές και επικίνδυνες συνθήκες κάτω υπό τις οποίες εκτελούσε την εργασία του, αποδίδοντας ευθύνες στην εναγομένη που αμέλησε να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα υγιεινής στο χώρο εργασίας του. Ακολουθώς ο ενάγων άσκησε την κρινόμενη αγωγή, στην οποία αναφέρει ότι παρότι η εναγομένη χρησιμοποιούσε για τις ανάγκες της επιχείρησής της επικίνδυνα για την υγεία χημικά, εν τούτοις δεν είχε φροντίσει να διασφαλίσει για τους εργαζομένους της υγιεινό περιβάλλον. Τα χημικά που χρησιμοποιεί η εναγομένη, αφού διαλυθούν σε νερό για τη δημιουργία πολτού, όπως και η τελευταία συνομολογεί, είναι το βορικό οξύ, το ανθρακικό μαγνήσιο, το νιτρώδες νάτριο, το ανθρακικό κάλιο, ο βόρακας και ο χαλαζίας. Όμως αυτή καθεαυτή η χρησιμοποίηση των άνω χημικών, που είναι απαραίτητα για πολλές χρήσεις, δεν τα καθιστά επικίνδυνα, αφού σημασία έχει ο τρόπος και η ποσότητα της χρησιμοποίησης. Για την απόδειξη του αγωγικού ισχυρισμού, ότι ο ενάγων εργαζόταν υπό συνθήκες απαράδεκτες και επικίνδυνες για την υγεία του, τούτος προσκομίζει και επικαλείται τα με αριθμ. 2019, 2020, 2021/21.3.2006 δελτία ελέγχου της Επιθεώρησης Εργασίας, κατά τα οποία οι ελλείψεις που διαπιστώθηκαν στην επιχείρηση της εναγομένης συνίσταται σε: α) η γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου που συντάχθηκε από τον τεχνικό ασφαλείας δεν επέφερε την υπογραφή του γιατρού εργασίας, β) βρέθηκαν στην επιχείρηση Πιστοποιητικά Δεδομένων Ασφαλείας από Θεϊκό οξύ και καυστική σόδα

υγρή, δεν προσκομίσθηκαν (στην άνω υπηρεσία) τα Πιστοποιητικά δεδομένων Ασφαλείας για τα χρώματα που χρησιμοποιούνται, τα εμφιαλώματα και τα υπόλοιπα χημικά (υπήρχαν στην αγγλική, ιταλική και γερμανική γλώσσα), γ) βρέθηκαν εργαζόμενοι που δεν φορούσαν ατομικά μέτρα προστασίας και δη μάσκες και γάντια, ενώ υποδείχθηκαν τα εξής: α) να αναγομωθούν οι πυροσβεστήρες, β) στη θέση εργασίας σμάλτου να τοποθετηθεί τοπική απαγωγή ή συσκευή αναρρόφησης σκόνης στον τροχό, γ) να τοποθετηθεί σήμανση ασφαλείας σε όλες τις θέσεις εργασίας και στο πατάρι όπου γίνεται η ανάμειξη των σμάλτων και δ) να πραγματοποιηθούν μετρήσεις θορύβου στο χώρο των μύλων σμάλτων. Για την παράλειψη της εναγομένης να τοποθετήσει σήμανση ασφαλείας στο πατάρι, της επιβλήθηκε πρόστιμο 2.000 ευρώ, όπως προκύπτει από την με αριθμ. 3905/15.6.2007 πράξη επιβολής προστίμου της Επιθεώρησης Εργασίας, ενώ τα υπάρχοντα ατομικά μέτρα προστασίας δεν κρίθηκαν ακατάλληλα κατά τους ελέγχους, μιας και υπήρχαν μάσκες, γάντια, μπότες, πλην όμως οι εργαζόμενοι άλλοι δεν τα φορούσαν, άλλοι τα έβρισκαν ότι ήταν ακατάλληλα (βλ. ένορκη βεβαίωση Δ.Ε., Λ.Ι., Κ.Γ.). Οι παραπάνω παραλείψεις όμως, όπως και το επικαλούμενο γεγονός ότι ο ενάγων εργαζόταν πέραν του νομίμου ωραρίου του, δεν μπορούν να συνδεθούν με την ασθένεια του ενάγοντος, καθόσον το αμάρτωμα πνεύμονα αποτελεί συγγενή δυσπλασία κι ως εκ τούτου δεν προκαλείται από το εργασιακό περιβάλλον. Για το ζήτημα αυτό αποφάνθηκε η διορισμένη από το δικαστήριο πραγματογνώμονας Α.Φ., πνευμονολόγος-εντατικολόγος του Γ.Ν.Γ. Παπανικολάου Θεσσαλονίκης, η οποία στην από 11.12.2009 ιατρική πραγματογνωμοσύνη της επί λέξει αναφέρει: «το αμάρτωμα του πνεύμονα αποτελεί καλοήγη όγκο. Πρόκειται για βλάβη όπου φυσιολογικά συστατικά του οργάνου συνδυάζονται κατά αποδιοργανωμένο τρόπο... συνηθέστερα αποτελεί τυχαίο εύρημα μετά από απλή ακτινογραφία θώρακα. Η διάγνωση γίνεται με ιστολογική εξέταση με τη βοήθεια βρογχοσκόπησης ή μετά από εκτομή όγκου. Το αμάρτωμα αποτελεί συγγενή δυσπλασία. Δεν προκύπτει από κανένα βιβλιογραφικό δεδομένο ότι η εμφάνιση του όγκου αυτού σχετίζεται με περιβαλλοντολογικούς παράγοντες ή έκθεση σε οποιοδήποτε εργασιακό περιβάλλον. Επίσης, οι εξωγενείς αυτοί παράγοντες δεν επιβαρύνουν και δεν επιταχύνουν την εξέλιξη της καλοήθους αυτής εξεργασίας», στο τέλος δε παραπέμπει σε ενδεικτική βιβλιογραφία επιστημονικών (ιατρικών) συγγραμμάτων. Η εναγομένη, ενόψει της δίκης αυτής, απευθύνθηκε στην πνευμονολογική κλινική του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης του Νοσοκομείου Γ. Παπανικολάου, η οποία με την υπ' αριθμ. 66/1.12.2008 απάντησή της, υπογραφομένη από τον καθηγητή Λ.Σ., Διευθυντή Πνευμονολογικής Κλινικής Α.Π.Θ., αποφάνθηκε ότι «το αμάρτωμα είναι ο πιο καλοήθης όγκος του πνεύμονα. Αποτελείται από φυσιολογικά στοιχεία που υπάρχουν στον πνεύμονα αλλά δεν είναι καλά οργανωμένα... Θεραπευτικά η απλή εκτομή είναι αρκετή. Τα αμαρτώματα αποτελούν συγγενείς δυσπλασίες και δεν σχετίζονται με το εργασιακό περιβάλλον». Ομοίως, σύμφωνα με την ιατρική γνωμάτευση του Α.Α., ειδικού πνευματολόγου,»... Έως τώρα δεν έχει αναφερθεί ότι το αμάρτωμα προέρχεται από επαγγελματική νόσο ή έκθεση του ασθενούς σε εργασιακό περιβάλλον που να προδιαθέτει σε ανάπτυξη αμαρτώματος». Επιπρόσθετα, ο Διευθυντής της Επιθεώρησης Εργασίας Ν.Σ., υπογράφοντας με την ιδιότητά του αυτή τη με αριθμ. 4580/28.7.2006 απάντηση της εν λόγω υπηρεσίας στην με αριθμ. 4289/13.7.2006 αίτηση του ενάγοντος, αποφαινεται επί λέξει:»... Σχετικά με την εκ μέρους σας απόδοση της εμφάνισης του πνευμονικού αμαρτώματος στις επικρατούσες στο παρελθόν συνθήκες εργασίας στο χώρο εργασίας, σας γνωρίζουμε ότι σύμφωνα με την ιατρική βιβλιογραφία το πνευμονικό αμάρτωμα δεν μπορεί να συσχετισθεί-προκληθεί από παράγοντες του εργασιακού περιβάλλοντος». Τα όσα με σαφήνεια το πόρισμα της ιατρικής πραγματογνωμοσύνης και οι άνω γνωματεύσεις αναφέρουν, επιχειρεί ο ενάγων να ανατρέψει με τις από 17.11.2006 πανομοιότυπες ιατρικές βεβαιώσεις των ιατρών του Ι.Κ.Α. Μ.Α. και Χ.Μ., οι οποίες όμως δεν καταλήγουν σε κάποιο ασφαλές και αντίθετο με τα προεκτεθέντα συμπεράσματα αφού σύμφωνα με αυτές «βεβαιώνεται ότι ο Π.Ι.,

έτος γέννησης 1955, υπεβλήθη την 8.9.2004 σε υποτμηματική πνευμονοκτεμή αριστερού πνεύμονος και αφηρέθη όγκος (χονδροματώδης αμάρτωμα). Η περίπτωση του μπορεί να θεωρηθεί κατόπιν διερευνήσεως ότι επιβαρύνθηκε από το χώρο εργασίας του...». Η διερεύνηση όμως αυτή σύμφωνα με τις προαναφερόμενες σαφείς ιατρικές γνωμοδοτήσεις, που με βεβαιότητα αποφαίνονται ότι η ασθένεια του ενάγοντος δεν σχετίζεται με το εργασιακό του περιβάλλον, δεν απαιτείται να γίνει, το δε επικαλούμενο από τον ενάγοντα γεγονός ότι, εξαιτίας των δυσμενών και επικίνδυνων για την υγεία του συνθηκών κάτω από τις οποίες εργαζόταν –που πρέπει να σημειωθεί ότι δεν προέκυψαν-, έχουν αποβιώσει τρεις άλλοι εργαζόμενοι της επιχείρησης της εναγομένης –που αριθμεί περί τους 70 εργαζομένους-, και δη οι: 1) Α.Β., 2) Φ.Ν. και 3) Β.Ν. έχουν αποβιώσει από καρκίνο εγκεφάλου ο πρώτος ηλικίας 46 ετών, από καρκίνο παγκρέατος ο δεύτερος ηλικίας 66 ετών, και από καρκίνο αίματος ο τρίτος ηλικίας 72 ετών, αλυσιτελώς προβάλλεται.

«Ενόψει λοιπόν των παραπάνω αποδειχθέντων πραγματικών περιστατικών, κατά την κρίση του δικαστηρίου τούτου η ασθένεια του ενάγοντος δεν οφείλεται στις κανονικά παρεχόμενες συνθήκες εργασίας του στην επιχείρηση της εναγομένης, ούτε συνάπτεται με αυτήν, αλλά προέρχεται από ενδογενή αίτια οφειλόμενα στην ιδιοσυστασία του οργανισμού του. Με τα δεδομένα αυτά η ασθένεια του ενάγοντος δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως εργατικό ατύχημα κατά την έννοια του ν.551/1915, που στη μείζονα της παρούσας σκέψη εκτέθηκε, ούτε και στοιχειοθετείται ευθύνη της εναγομένης στην επέλευση αυτής και συνακόλουθα ευθύνη για αποκατάσταση της ηθικής βλάβης του ενάγοντος, αφού δεν αποδείχθηκε η συνδρομή οποιουδήποτε βαθμού αμέλειας στην εναγομένη και στους προστηθέντες από αυτήν που είχε ως αποτέλεσμα την πρόκληση, εκδήλωση ή επιδείνωση της νόσου του ενάγοντος και ως εκ τούτου η κρινόμενη αγωγή πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη».

3. Στην συνέχεια το δευτεροβάθμιο δικαστήριο απέρριψε την ασκηθείσα εκ μέρους του ενάγοντος αντέφεση κατά της πρωτοβάθμιας απόφασης, με την οποία είχε γίνει δεκτή εν μέρει η αγωγή του, έκανε δεκτή την έφεση της εναγομένης και αφού εξαφάνισε την απόφαση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, απέρριψε την αγωγή του ενάγοντα, ως ουσιαστικά αβάσιμη.

4. Με τις ως άνω παραδοχές του το Εφετείο διέλαβε στην προσβαλλόμενη σαφείς πλήρεις και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες, καθιστώντας εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο, και δεν στέρησε την απόφασή του νόμιμης βάσης. Ειδικότερα, με βάση τις εν λόγω παραδοχές προκύπτει με σαφήνεια ότι η ασθένεια του ενάγοντος δεν οφείλεται στις συνθήκες εργασίας του στην επιχείρηση της εναγομένης, ούτε συνάπτεται μ'αυτήν, αλλά προέρχεται από ενδογενή αίτια, οφειλόμενα στην ιδιοσυστασία του οργανισμού του, μη δυνάμενη να χαρακτηριστεί εργατικό ατύχημα κατά το ν.551/1915. ομοίως η περιγραφή στην απόφαση των συνθηκών εργασίας στο εργοστάσιο της εναγομένης και η περιγραφή των εκτιθέμενων στο έγγραφο της Επιθεώρησης εργασία ελλείψεων, κρίθηκε αιτιολογημένα ότι δεν μπορούν να συνδεθούν με την ασθένεια του ενάγοντος, «καθόσον το αμάρτωμα πνεύμονα αποτελεί συγγενή δυσπλασία και ως εκ τούτου δεν προκαλείται από το εργασιακό περιβάλλον», ούτε, τέλος, οι παραδοχές αυτές δημιουργούν αντιφατικές αιτιολογίες. Επομένως ο σχετικός πρώτος λόγος της αιτήσεως αναιρέσεως εκ του άρθρου 550 αριθμ. 19 του Κ.Πολ.Δ. είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

5. όπως συνάγεται από τα άρθρα 335, 338, 339, 340 και 346 Κ.Πολ.Δ., το δικαστήριο της ουσίας, προκειμένου να σχηματίσει την κρίση του για το αποδεικτικό του πόρισμα, αναφορικά με τους πραγματικούς ισχυρισμούς των διαδίκων που έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης και έχουν ανάγκη αποδείξεως, υποχρεούται να λάβει υπόψη του όλα τα αποδεικτικά μέσα τα οποία νόμιμα επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, χωρίς πάντως να είναι ανάγκη να φαίνεται ειδική μνεία και χωριστή αξιολόγηση του καθενός από αυτά. Η παράβαση της υποχρεώσεως αυτής ιδρύει τον προβλεπόμενο από το άρθρο 559 αριθμ. 11 περ. γ' του ίδιου Κώδικα λόγω αναιρέσεως, ο οποίος όμως είναι απορριπτός, ως αβάσιμος, αν προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση ότι λήφθηκαν υπόψη

όλα τα αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέσθηκαν και προσκόμισαν (Α.Π. 630/2004, 970/2002, 1351/2002).

6. Στην προκειμένη περίπτωση από τις ανωτέρω πραγματικές παραδοχές της προσβαλλομένης αποφάσεως, σε συνδυασμό με την περιεχόμενη σ' αυτή διαβεβαίωση ότι «από όλα τα έγγραφα που παραδεκτά και νόμιμα επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, έστω και για πρώτη φορά ενώπιον του δικαστηρίου τούτου (άρθρο 529 παρ. 1^α Κ.Πολ.Δ.), τα οποία λαμβάνονται υπόψη είτε για άμεση απόδειξη, είτε για συναγωγή από αυτά δικαστικών τεκμηρίων (άρθρο 395 Κ.Πολ.Δ.), για μερικά από τα οποία γίνεται ειδική αναφορά παρακάτω, χωρίς να παραλειφθεί κάποιο για την ουσιαστική διάγνωση της διαφοράς και γενικά από την αποδεικτική διαδικασία αποδεικνύονται τα εξής», είναι βέβαιο ότι το Εφετείο, κατά τη διαμόρφωση του αποδεικτικού του πορίσματος, έλαβε υπόψη και συνεκτίμησε όλες τις ιατρικές γνωματεύσεις των νοσοκομείων στα οποία νοσηλεύτηκε ο ενάγων, μεταξύ των οποίων και α) την από 6.9.2004 γνωμάτευση του Α.Ν. Θεαγενείου β) την από 15.4.2005 διάγνωση του Γ.Γ., γ) την από 5.9.2004 διάγνωση του Θεαγενείου Νοσοκομείου, ε) την από 17.11.2006 ιατρική βεβαίωση του Ι.Κ.Α. Τούμπας, δεδομένου ότι η απόφαση της ανέφερε ρητά και στη συνέχεια τις συνεκτίμησε με τα υπόλοιπα αποδεικτικά στοιχεία, αφού κάνει χρήση των πορισμάτων, των αποτελεσμάτων και των ημερομηνιών που αναφέρονται σ' αυτές των ευρημάτων της εγχειρήσεως και των θεραπειών που υπέστη ο ενάγων. Επομένως, ο δεύτερος λόγος της αιτήσεως αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 11γ Κ.Πολ.Δ., με το οποίο αποδίδεται στην προσβαλλομένη η πλημμέλεια ότι δεν έλαβε υπόψη και τα εν λόγω έγγραφα, πρέπει να απορριφθεί, ως αβάσιμος στην ουσία του.

7. Κατά την διάταξη του άρθρου 559 αριθμ. 8 Κ.Πολ.Δ. αναιρέση επιτρέπεται και εάν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής «πράγματα», των οποίων η λήψη υπόψη, παρότι δεν προτάθηκαν, ιδρύει τον προβλεπόμενο ως άνω αναιρετικό λόγο, αποτελούν οι αυτοτελείς πραγματικοί ισχυρισμοί, οι οποίοι συγκροτούν την ιστορική βάση, και επομένως στηρίζουν το αίτημα αγωγής, ανταγωγής, ένστασης ή αντένστασης (Ολ.Α.Π. 3/1997 ΕλλΔνη 38, 539). Ο λόγος αυτός αναιρέσεως στοιχειοθετείται όχι μόνον όταν τα πράγματα που λήφθηκαν υπόψη από το δικαστήριο τους ουσίας δεν προτάθηκαν σ' αυτό από τον αναιρεσίβλητο αλλά και όταν προτάθηκαν μη νόμιμα και ειδικότερα απαραδέκτως και δη διότι προτάθηκαν για πρώτη φορά στην κατ' έφεση δίκη, χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 527 Κ.Πολ.Δ. (Α.Π. 128/2008, 1378/2007).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ο δεύτερος λόγος της αιτήσεως αναιρέσεως, κατά το μέρος αυτού με το οποίο αποδίδεται στην προσβαλλόμενη η πλημμέλεια του αριθμού 8 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ., με την αιτίαση ότι εκ της μη λήψεως υπόψη των ανωτέρω εγγράφων, όπως αυτά περιγράφονται στον αμέσως προηγούμενο αριθμό 6, το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη του πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, είναι απορριπτέος ως अपαράδεκτος, δεδομένου ότι τα έγγραφα και το περιεχόμενό τους δεν αποτελούν «πράγματα», υπό την έννοια το άνω άρθρου. Υπό την επίφαση δε του ρηθέντος αναιρετικού λόγου, πλήττεται απαραδέκτως η ανεπίδεκτη αναιρετικού ελέγχου εκτίμηση των αποδείξεων από το δικαστήριο της ουσίας.

8. Σύμφωνα με τις σκέψεις αυτές και αφού δεν υπάρχει άλλος λόγος αναιρέσεως, πρέπει να απορριφθεί η αίτηση στο σύνολό της. Τα δικαστικά έξοδα πρέπει να συμψηφιστούν μεταξύ των διαδίκων γιατί κρίνεται ότι η ερμηνεία των διατάξεων που εφαρμόστηκαν ήταν ιδιαίτερα δυσχερής (άρθρο 179 εδάφ. Τελευταίο και 183 Κ.Πολ.Δ.)

(Απορρίπτει την αίτηση περί αναιρέσεως της 1753/2014 αποφάσεως του Μονομελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης).